

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Шляхи підвищення конкурентоспроможності продукції ПАТ
«Одескабель»»
(назва теми)

Виконавець:

студентка 4 курсу факультету ФЕУП
Лук'янова Марина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Семенова Валентина Григорівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах невизначеності одним із найважливіших питань для бізнесу стало виробництво висококонкурентної продукції. Водночас, конкурентоспроможність продукції є широким явищем, яке розглядається та досліджується з різних точок багатьох суміжних дисциплін. Більш того, різні сфери бізнесу, або галузі створюють специфічні умови для діяльності, і як результат суттєво впливають на конкурентоспроможність продукції.

Так, конкурентоспроможність продукції є найважливішим завданням промисловості, яка визначає взаємовідносини між підприємством та ринковим середовищем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню поняття конкурентоспроможності продукції присвячені численні праці світових та вітчизняних вчених – І. А. Чіков, П. А. Дорошенко, В. С. Грибань, А. К. Артеменко, П. В. Брінь. окрему увагу дослідженню факторів впливу на конкурентоспроможність продукцію приділили увагу Н. Н. Горбацевич, І. Т. Трубилін, Р. Фатхудинов.

Мета роботи – дослідження конкурентоспроможності продукції та розробка рекомендацій для її підвищення на промислових підприємств.

Для досягнення мети в роботі поставлені наступні головні **завдання**:

- 1) визначити поняття конкурентоспроможності продукції;
- 2) з'ясувати чинники конкурентоспроможності продукції;
- 3) розглянути методи оцінки конкурентоспроможності продукції;
- 4) провести організаційно-економічну характеристику ПАТ «Одескабель»;
- 5) проаналізувати фактори впливу на конкурентоспроможність продукції ПАТ «Одескабель»;
- 6) здійснити оцінку конкурентоспроможності продукції ПАТ «Одескабель»;
- 7) розробити рекомендації щодо зниження собівартості продукції ПАТ «Одескабель» як способу підвищення її конкурентоспроможності;
- 8) обґрунтувати заходи щодо підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства шляхом збільшення обсягів виробництва.

Об'єкт дослідження – підприємство ПАТ «Одескабель» та конкурентоспроможність його товарів

Предмет дослідження – напрямки дослідження оцінки конкурентоспроможності продукції

Методологічна база. У процесі дослідження проблеми підвищення конкурентоспроможності продукції використовувались такі різноманітні методи дослідження, серед яких: емпіричні – спостереження, порівняння, вимірювання, розрахунок; методи експериментально-теоретичного рівня – аналіз, синтез.

Інформаційну базу дослідження складають дані аудиторських та фінансових звітів ПАТ «Одескабель», інформація з періодичних видань, наукові статті, підручники вітчизняних та закордонних фахівців, опитування працівників підприємства та експертів в сфері торгівлі кабельною продукцією.

Практичне значення результатів відображається у наданих рекомендаціях щодо можливих шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства, які можуть використовуватися у діяльності ПАТ «Одескабель».

Результати розрахунків проведено за допомогою стандартної комп'ютерної програми Microsoft Office Excel.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування). Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 35 таблиць, 9 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Сутність та основні показники конкурентоспроможності продукції»* розглянуто теоретичні аспекти поняття та сутності конкурентоспроможності продукції підприємства, надано характеристику чинникам та методичним підходам оцінки конкурентоспроможності продукції підприємства.

У другому розділі *«Аналіз конкурентоспроможності продукції ПАТ «Одескабель»»* охарактеризовано господарську діяльність підприємства ПАТ «Одескабель», зроблено аналіз факторів впливу на конкурентоспроможність продукції підприємства, оцінено рівень конкурентоспроможності продукції підприємства.

У третьому розділі *«Обґрунтування шляхів підвищення конкурентоспроможності продукції ПАТ «Одескабель»»* запропоновано заходи щодо підвищення рівня конкурентоспроможності продукції ПАТ «Одескабель».

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумок, можна зробити наступні висновки:

1. Виробнича діяльність будь-якого підприємства залежить від головною мірою від рівня конкурентоспроможності товару (послуги), яку воно хоче реалізувати на ринку. Розуміння сутності поняття «конкурентоспроможності продукції» є ключовим фактором успіху діяльності компанії, проте єдиного визначення цього поняття не існує. Дослідження конкурентоспроможності головним чином почало розвиватися через виникнення конкуренції, та загострення конкурентної боротьби. Саме

конкурентоспроможність продукції лежить у основі забезпечення високого рівня конкурентоспроможності як самого підприємства, так і галузі та країни.

2. Нерідко під конкурентоспроможністю продукції помилково розуміють лише якість товару, тоді як існує безліч факторів та впливу на даний показник. Класифікації факторів також різноманітна, і в найбільш широкому розумінні поділяється на цінові та нецінові фактори. Важливим є розуміння критеріїв товару, які можливо застосовувати для оцінки конкурентоспроможності продукції.

3. Методи оцінки конкурентоспроможності продукції можна класифікувати за різними критеріями, до традиційних методів відносять диференціальний, комплексний та змішаний методи, при цьому оскільки показник конкурентоспроможності продукції є латентним він розраховується за допомогою експертних оцінок. Комплексний показник конкурентоспроможності продукції можливо розрахувати за допомогою інтегральних показників, які в свою чергу розраховуються за нормативними, економічними та технічними параметрами.

4. Промислове підприємство ПАТ «Одескабель» є одним із визнаних лідерів з виробництва кабельно-провідникової продукції в Україні та світі, що має значний досвід роботи та великі виробничі можливості. За останні п'ять років на підприємстві спостерігалось постійне розширення господарської діяльності. Збільшення вартості балансу було обумовлене зростанням як оборотних так і необоротних активів, як вартості власного так і позикового капіталу. Водночас в структурі активів та пасивів спостерігалися певні зміни – зростала частка необоротних активів, зменшувалася частка довгострокових за рахунок зростання частки поточних зобов'язань. Динаміка чистого доходу від реалізації продукції засвідчила наявність зростання виручки та обумовила збільшення валового прибутку. Водночас суттєве збільшення інших витрат стало причиною для отримання збитків в 2021 році, що пов'язано з погіршенням загальноекономічної ситуації в результаті пандемії коронавірусної інфекції.

5. Для оцінки факторів впливу на конкурентоспроможність продукції ПАТ «Одескабель» було використано SWOT-аналіз. За його допомогою було з'ясовано сильні та слабкі сторони ПАТ «Одескабель», визначено основні загрози та можливості. Встановлено, що в поле негайного реагування та вжиття рішучих заходів потрапляють загрози витіснення з ринку заводами-конкурентами, вихід на ринок нових конкурентів та погіршення управління господарською діяльністю. У поля найбільш сприятливих можливостей потрапляє можливість освоєння виробництва нових видів продукції, програма влади з підтримки та розвитку виробництва, а також поява нових

сегментів ринку та підвищення попиту на кабельно-провідникову продукцію в результаті завершення військового стану.

6. Сьогодні на ринку кабельно-провідникової продукції існує дуже велика конкуренція. Оцінка конкурентоспроможності продукції ПАТ «Одескабель» показала, за деякими своїми ціновими та якісними характеристиками продукції підприємства поступається продукції ПАТ «Завод Південкабель». Щодо продукції підприємств ТОВ «Катех-Електро» і ТОВ «Крок ГТ», то продукція ПАТ «Одескабель» значно перевершує її за всіма розглянутими характеристиками. В свою чергу, серед зарубіжних фірм-конкурентів ПАТ «Одескабель» має найменший показник конкурентоспроможності продукції. Тому на світовому ринку кабельно-провідникової продукції позиція ПАТ «Одескабель» є доволі слабкою.

7. Продукція ПАТ «Одескабель» має високий рівень собівартості та за цим показником програє у конкурентоспроможності українським та зарубіжним виробникам. При цьому в структурі собівартості реалізованої продукції ПАТ «Одескабель» найбільшу питому вагу займають матеріальні витрати, їх частка становить більше 75%. Тому перспективним напрямом зниження собівартості кабельно-провідникової продукції ПАТ «Одескабель» є зменшення залежності підприємства від зарубіжних постачальників струмопровідних металів та ізоляційних матеріалів. Щоб зменшити витрати на закупівлю матеріалів ПАТ «Одескабель» слід співпрацювати з українськими виробниками: ТОВ «Костянтинівський завод металургійного обладнання» (виробник мідної катанки та мідного профілю), ТОВ «Укртрубопрокат» (виробник алюмінієвої катанки), ТОВ «Карпатнафтохім» (виробник полівінілхлориду). У разі часткової закупівлі ПАТ «Одескабель» струмопровідних металів та ізоляційних матеріалів в українських виробників підприємство зможе зекономити 25009 тис. грн.

8. ПАТ «Одескабель» з метою підвищення конкурентоспроможності та обсягів виробництва продукції доцільно закупити та запустити в експлуатацію нову екструзійну лінії з виготовлення експортно-орієнтованої продукції (одно- та двожильного кабелю, кабелю для мережі з повністю оптоволоконним доступом). Порівняння понесених витрат та виручки від реалізації експортно-орієнтованої продукції дає змогу стверджувати, що інвестиційний проект з нарощування обсягів виробництва експортно-орієнтованої продукції є економічно вигідним. Його реалізація дозволить суттєво збільшити конкурентний потенціал продукції ПАТ «Одескабель».